

EU og Internationalt
Den 3. april 2018
MFVM 486

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. april 2018 - landbrugsdelen

3. Kommissionens forslag til direktiv om illoyale handelspraksisser mellem virksomheder i fødevarerforsyningskæden
– *Præsentation og evt. udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
side 2

4. Opfølgning på rådskonklusioner om fødevaretab og madaffald inklusiv madspild fra juni 2016
– *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokumentet foreligger ikke
side 6

5. Kommissionens henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en global miljøpagt
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. april 2018, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM(2018) 138
side 8

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI) Den 16. april 2018 - landbrugsdelen

3. **Kommissionens forslag til direktiv om illoyale handelspraksisser mellem virksomheder i fødevareforsyningskæden KOM-dokument foreligger ikke**

Nyt notat

Resumé

Kommissionen forventes at fremlægge et forslag om illoyale handelspraksisser mellem virksomheder i fødevareforsyningskæden. Forslaget ventes at omfatte handel mellem små- og mellemstore virksomheder som leverandører og store virksomheder som købere i alle led i fødevareforsyningskæden. Forslaget ventes at indeholde en konkret liste over forbudte praksisser, der anses som illoyale handelspraksisser. Dette ventes eksempelvis at inkludere et forbud mod, at køberen kan betale sine leverandører senere end 30 dage efter levering af letfordærvelige varer samt ændring af leveringsvilkår med tilbagevirkende kraft. Sagen forventes på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. april 2018 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge forslag om illoyale handelspraksisser mellem virksomheder i fødevareforsyningskæden.

Forslaget forventes fremlagt med hjemmel i artikel 43, stk. 2 Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF).

Sagen er på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. april 2018 med henblik på præsentation og evt. udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Kommissionen forventes at fremlægge et direktivforslag om illoyale handelspraksisser mellem virksomheder i fødevareforsyningskæden. Direktivforslaget forventes at omfatte handel med landbrugsvarer og fødevarer af forarbejdede landbrugsvarer mellem små- og mellemstore virksomheder som leverandører og store virksomheder som købere i alle led i fødevareforsyningskæden. Forslaget ventes således ikke at omfatte handel mellem to små- eller mellemstore virksomheder.

Forslaget ventes at indeholde en konkret liste over nogle praksisser, der anses som illoyal handelspraksis og som forbydes i henhold til direktivet. Dette ventes eksempelvis at inkludere et forbud mod, at køberen kan betale sine leverandører senere end 30 dage efter levering af letfordærvelige varer, annullering af ordre vedrørende letfordærvelige varer med kort varsel, ændring af leveringsvilkår med tilbagevirkende kraft samt krav om, at leverandøren skal betale for ikke-solgte varer. Forslaget ventes endvidere at indeholde en liste over handlinger, der udgør illoyal handelspraksis, men som kan fraviges, hvis parterne aftaler det og dette fremgår tydeligt af leveringsaftalen. Disse handlinger ventes at omfatte returnering af usolgte varer, betaling til køber for opretholdelse af leveringsaftale samt markedsføringsbidrag.

Forslaget ventes at lægge op til, at medlemsstaterne skal etablere en kompetent håndhævelsesmyndighed. Dette ventes at kunne være en udbygning af medlemsstaterne nationale konkurrencemyndighed. Håndhævelsesmyndigheden ventes at skulle tage sig af klager fra små- og mellemstore virksomheder eller producentorganisationer eller sammenslutninger heraf, der bliver udsat for illoyal handelspraksis. Klager skal også

kunne indgives fortroligt. Medlemsstaterne skal give håndhævelsesmyndigheden kompetence til på eget initiativ eller på baggrund af sådanne klager at starte undersøgelser, indsamle information, at meddele og offentliggøre beslutninger om eventuel overtrædelse af handelspraksis og til at kunne uddele bøder.

Kommissionens forslag ventes endvidere at lægge op til, at der skal sikres et samarbejde mellem håndhævelsesmyndighederne, inklusiv at disse skal mødes én gang årligt og dele deres erfaringer. Medlemsstaterne skal lave en årlig rapportering af deres aktiviteter til Kommissionen. Kommissionen forpligtes endvidere til at lave en evalueringsrapport til Europa-Parlamentet og Rådet.

Endelig ventes Kommissionens forslag at give medlemsstaterne mulighed for at udarbejde mere omfattende regler for illoyale handelspraksisser, så længe disse regler er i overensstemmelse med det indre markeds funktionsmåde.

Det bemærkes, at Kommissionens forslag kommer i forlængelse af, at Kommissionen i 2016 etablerede en task force for fødevarerforsyningskæden. Task forcens anbefalinger, som blev præsenteret på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. november 2016, indeholdte forslag til øget markedstransparens for eksempel ved nemmere og øget adgang til informationer om markedsudvikling og priser. I forhold til anvendelsen af kontrakter i fødevarerforsyningskæden var fokus på at udveksle og udvikle "best practise" med henblik på de forskellige elementer, som kontrakter kan indeholde, og som kan være af betydning også for relationerne mellem de forskellige aktører i fødevarerforsyningskæden og opnåelsen af fair handelspraksis. Der var ligeledes anbefalinger om at øge klarheden af de konkurrenceretlige regler for begrænsninger i landmændenes muligheder for samarbejde, fælles afsætning og forarbejdning af produkter med henblik på, at dette i øget omfang kan lade sig gøre for at forbedre landmændenes position i fødevarerforsyningskæden.

På baggrund af task forcens arbejde vedtog Rådet (landbrug og fiskeri) den 12. – 13. december 2016 rådskonklusioner om fødevarerforsyningskæden. I disse fastslås det, at forudsætningen for at opnå en velfungerende fødevarerforsyningskæde samt øget vækst og beskæftigelse er en fair fordeling af værditilvæksten mellem alle aktørerne i forsyningskæden. Med hensyn til styrkelse af landmændenes position bør skabelsen af producentorganisationer fremmes, ligesom der bør skabes øget klarhed om de konkurrenceretlige regler for så vidt angår landbrugsspecifikke dispensationer i konkurrencelovgivningen. Det pointeres også, at markedsovervågning og dataindsamling kan skabe mere transparens om udviklingen på markederne, hvilket kan gøre det lettere for landmænd at reagere direkte på markedsudviklingen. Hvad angår illoyal handelspraksis i fødevarerekæden opfordres Kommissionen til at udarbejde en konsekvensanalyse med henblik på at fremsætte forslag eller andre ikke-lovgivningsmæssige tiltag.

I forbindelse med vedtagelsen af landbrugsdelen af det såkaldte omnibusforslag i december 2017 blev der også vedtaget ændringer i den fælles markedsordning, som fokuserer på fødevarerforsyningskæden. Der blev således vedtaget en udvidelse af adgangen til i alle sektorer at kræve skriftlige kontrakter mellem landmand eller producentorganisation og aftager af landbrugsproduktet. Derudover blev producentorganisationers beføjelser udvidet, ligesom det blev muligt at anerkende producentorganisationer i alle sektorer. Endelig blev der etableret mulighed for, at landmænd og deres sammenslutninger kan indgå aftaler om værdideling med den første opkøber.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Europa-Parlamentet har dog tidligere opfordret Kommissionen til at fremsætte forslag mod illoyal handelspraksis i fødevarerforsyningskæden.

Nærhedsprincippet

Det ventes, at Kommissionen vil lægge op til en minimumharmonisering, som et kompromis mellem frivillige initiativer og fuld harmonisering. Kommissionens forslag til forventet minimumharmoniseringsdirektiv vil give medlemsstaterne mulighed for at bevare eksisterende tiltag på området, der rækker ud over direktivet. På den baggrund ventes Kommissionen at vurdere, at nærhedsprincippet er opfyldt.

Gældende dansk ret

Fødevarerforsyningskæden er ikke reguleret særskilt i Danmark. Konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug af dominerende stilling er reguleret i Konkurrenceloven.

Konsekvenser

Kommissionens ventede forslag vil muligvis medføre statsfinansielle konsekvenser i forhold til oprettelsen af et håndhævelsesorgan eller i form af en udbygning af medlemsstaternes nationale konkurrencemyndighed.

Forslaget ventes endvidere at kunne få lovgivningsmæssige konsekvenser, da direktivet skal implementeres i dansk ret. Implementering og håndhævelse, herunder rapportering, af de nye regler vil endvidere medføre administrative byrder for den givne myndighed.

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere de samfundsøkonomiske, herunder de erhvervsøkonomiske, konsekvenser af det kommende forslag.

Høring

Sagen har været i skriftlig i høring §-2 udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Dansk Erhverv mener, at en sådan lovgivning underminerer den aftalefrihed, som er et grundlæggende princip i en fungerende markedsøkonomi og at der er allerede betydelig relevant lovgivning, som adresserer kontrakter - primært konkurrenceret, aftaleret og hertil en række nationale love og regler i medlemsstaterne. Det er endvidere ifølge Dansk Erhverv ikke påvist, at de nationale tiltag, har haft den positive effekt for landmændene, som var tiltænkt. Meget få detailhandlere køber produkter direkte fra landmænd, og det ville derfor være en fejl at lade den del af værdikæden indgå i en eventuel regulering. Hertil kommer at Dansk Erhverv vurderer, at en sådan lovgivning ikke vil komme de landmænd til gode som forslaget er stillet for at hjælpe, men derimod primært andre led i kæden. De landmænd, der synes at have en vag forhandlingsposition, kan reelt kun hjælpes ved bedre organisering og andre typer tiltag – forbud mod konkrete handelspraksisser løser ikke dette problem og giver ikke landmændene én krone mere i indtjening. Landmændene i Danmark er eksempelvis godt organiserede og har derfor heller ikke stillet krav om en lovgivning på området. Endeligt fremhæver Dansk Erhverv, at et vigtigt argument for forslaget har været at undgå fragmentering i det indre marked, men da der ikke harmoniseres bortfalder denne pointe og der er derfor heller ikke af den grund nogen årsag til at fremsætte forslaget.

Dansk Erhverv anbefaler derfor, at forslaget afvises, at det ikke foreslås begrænsninger i kontraktfriheden mellem virksomheder, at alle lovgivningsmæssige tiltag (hvis de ikke kan forhindres) bliver frivillige for virksomhederne, samt at konsekvensvurderingen skal adressere de egentlige udfordringer og ikke områder hvor lovgivning reelt ikke vil være effektivt, samt afdække om sådan lovgivning fungerer effektivt i de medlemsstater, der har indført regler på området. Dansk Erhverv støtter derimod enhver indsats, som kan belyse, hvordan hele værdikæden fungerer i praksis, og hvordan eventuelle forvriddinger kan behandles på en måde, der vil være effektive, proportionale og ikke vil underminere den grundlæggende aftalefrihed.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at direktivforslaget forventes at omfatte handel med landbrugsvarer og forarbejdede fødevarer mellem små- og mellemstore virksomheder som leverandører og store virksomheder som købere i alle led i fødevarerforsyningskæden. Landbrug & Fødevarer bakker op om Kommissionens vurdering af, at mange landmænd og mindre virksomheder er presset i fødevarerkæden. Erhvervet er dog principielt skeptisk overfor nye obligatoriske reguleringstiltag på EU-plan, der skal styrke landmandens og fødevareraktiviteternes position i fødevarerkæden. Det skyldes, at landbrugssektoren i Danmark i vid udstrækning allerede har en tilpas andelsorganisering på plads. Med andre ord, erhvervet er allerede organiseret og konsolideret mellem primær- og forarbejdningsleddet.

Landbrug & Fødevarer mener, at direktivforslagets liste med illoyale handelspraksisser – herunder 30 dages betalingsfrist for letfordærlige fødevarer, samt mulighed for at små- og mellemstore aktører kan indgive

anonyme klager - må forventes at få en indflydelse, hvis der er udfordringer med handelsrelationerne i føde-varekæden. Landbrug & Fødevarer ser ikke forhold i direktivet, der direkte spiller ind på andelsorganise-ringsformen mellem andelshaver og andelsselskabet. Derimod venter der en politisk forhandling mellem Rå-det og Europa-Parlamentet, hvor sidstnævnte uden tvivl vil arbejde for mere regulering af føde-varekæden. Erhvervet ønsker løbende at blive inddraget, så det er muligt at tilkendegive sin holdning til evt. nye regule-ringsønsker, der opstår under forhandlingerne. Fra ministeriets side bør det fortsat sikres, at andelsorganise- ringen beskyttes som den helt centrale løsning, hvor landmændene i fællesskab gennem forarbejdning, for- ædling, innovation, marketing mv. styrker deres markedsposition.

Ifølge Landbrug & Fødevarer lægger direktivforslaget op til, at medlemsstaterne skal oprette en håndhævel- sesmyndighed, der kan være en udbygning af medlemsstaternes nationale konkurrencemyndigheder. Land- brug & Fødevarer mener, at man bør holde eventuel ny lovgivning indenfor de eksisterende konkurrence- myndig-heder fremfor at oprette et nyt parallel set-up. Landbrug & Fødevarer bemærker, at Kommissionens forslag ventes at give medlemsstaterne mulighed for at udarbejde mere omfattende regler for illoyale han- delspraksisser. Det er dog et krav, at disse regler er i overensstemmelse med det indre markeds funktions- måde. Af hensyn til det indre marked fastholder Landbrug & Fødevarer, at man fra EU's side nøje skal over- våge, hvilke yderligere tiltag der indføres i medlemsstaterne, samt forhindre at yderligere tiltag bliver en trussel for det indre markeds funktionsmåde. Dette er af hensyn til varernes frie bevægelighed i Europa, og for at sikre at konkurrencelovgivningen respekteres. Det skyldes, at der er en tendens i en række lande til, at man vil disciplinere fødevarekæden til primært at aftage nationale produkter. Det vil være i strid med det in- dre marked og for en trussel mod dansk afsætning af varer på de pågældende nationale markeder i Europa.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Mange medlemsstater ventes at bakke op om forslag til lovgivning på området, idet mange har efterspurgt EU-regler på området, ligesom mange har etableret nationale regler med henblik på at modvirke illoyal han- delspraksis.

Regeringens generelle holdning

Generelt anerkender regeringen, at der kan forekomme uhensigtsmæssige praksisser i fødevareforsynings- kæden. Regeringen lægger vægt på, at et kommende forslag skal tage hensyn til de strukturer og den andels- organisering, der allerede findes i medlemsstaterne. Regeringen lægger endvidere vægt på, at det forventede forslag skal tage hensyn til de seneste års markedsorientering af den fælles landbrugspolitik og til princip- perne for et frit og åbent indre marked. Regeringen lægger desuden vægt på at sikre en sammenhængende konkurrencelovgivning. Endelig arbejder regeringen for, at det i videst muligt omfang undgås, at eventuelle nye tiltag resulterer i øget bureaukrati og administrative byrder. Regeringen vil tage specifik stilling til forsla- gets forskellige elementer, når forslaget er fremlagt, og der er gennemført en nærmere analyse af forslagets indhold og konsekvenser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Sagen om rådskonklusioner vedrørende fødevareforsyningskæden har været forelagt Folketingets Europaud- valg den 9. december 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 12.-13. december 2016, jf. samleno- tat oversendt den 1. december 2016.

Sagen om task forcen for fødevareforsyningskæden har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. no- vember 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. november 2016, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. november 2016,

Sagen om task forcen for fødevareforsyningskæden har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. juni 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016, jf. samlenotat oversendt til Folketin- gets Europaudvalg den 7. juni 2016.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

4. **Opfølgning på rådskonklusioner om fødevaretab og madaffald inklusiv madspild fra juni 2016**

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

Resumé

Drøftelse af opfølgningen på de rådskonklusioner om fødevaretab og madaffald inklusiv madspild der blev vedtaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. -28. juni 2016¹. Formandskabet lægger op til en orientering fra Kommissionen samt en efterfølgende udveksling af synspunkter.

Baggrund

Det følger af rådskonklusionerne om fødevaretab og madaffald (inklusiv madspild) fra juni 2016, at Rådet i starten af 2018 har til hensigt at gøre status for implementeringen af rådskonklusionerne. På den baggrund ønsker formandskabet en drøftelse af status for implementeringen af rådskonklusionerne fra 2016. Drøftelserne vil blive indledt ved en redegørelse fra Kommissionen.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. april 2018 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

I rådskonklusionerne fra juni 2016 anlægges et helhedsorienteret fokus på fødevaretab og madaffald inklusiv madspild gennem hele fødevarekæden. Madaffald og madspild er primært et problem for de industrialiserede lande (primært tab i de sidste led af fødevarekæden), mens fødevaretab primært knytter sig til blandt andet udfordringer med fødevareforsyningsikkerhed for eksempel som følge af ringe opbevaringsmuligheder og ringe infrastruktur, hvilket primært er et problem i udviklingslande.

Formandskabet fremhæver, at en tredjedel af den producerede mad på globalt niveau går til spilde. Det svarer til ca. 1,3 milliarder ton. Formandskabet fremhæver endvidere, at FN's bæredygtigheds mål 12.3 indeholder en målsætning om at halvere madaffald (inklusiv madspild), og begrænse fødevaretabet inden 2030. Andre bæredygtigheds mål som eksempelvis mål 2 om fødevareforsyningsikkerhed er også relevante. Endelig fremhæver formandskabet, at der er blevet lanceret forskellige globale initiativer til at adressere madaffald inklusiv madspild og fødevaretab eksempelvis i regi af FN's Fødevareorganisation (FAO).

I forhold til EU's indsats pointerer formandskabet, at madaffald (inklusiv madspild) og fødevaretab er adresseret i EU's handlingsplan for cirkulær økonomi, ligesom formandskabet nævner den reviderede affaldslovgivning, som stiller krav i forhold til monitorering og rapportering. Formandskabet understreger, at madaffald (inklusiv madspild) og fødevaretab også er indeholdt i Kommissionens meddelelse om fremtidens fødevarer og landbrug fra 29. november 2017.

Kommissionen har i august 2016 etableret en platform for "food losses and food waste", der samler medlemsstaterne, internationale organisationer (eksempelvis FAO) og aktører fra hele fødevarekæden samt fødevarebanker og NGO'er. Der vil i 2018 blive etableret en arbejdsgruppe under platformen, som vil skulle undersøge optioner og udvikle en koordineret handlingsplan, som etablerer alle aktører.

Forud for rådsmødet har formandskabet indsamlet bidrag fra medlemsstaterne om status for deres implementering af rådskonklusionerne.

¹ Rådskonklusionerne handler om "food losses and food waste". "Food waste" svarer til "madaffald", mens madspild er den del af madaffaldet, der kunne være blevet spist.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har stor fokus på emnet og har ved flere lejligheder behandlet emnet i henhold til artikel 133 og 136 i Europa-Parlamentets forretningsorden og har i den forbindelse opfordret Kommissionen til handling. I maj 2017 vedtog Europa-Parlamentet således en resolution på eget initiativ med titlen: Ressource efficiency: Reducing food waste, improving food safety.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Der er ikke særskilt lovgivning vedrørende madspild i dansk lovgivning.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, administrative eller økonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig i høring §-2 udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der under Kommissionens platform for "food losses and food waste", vil blive etableret en arbejdsgruppe, som vil skulle undersøge optioner og udvikle en koordineret handlingsplan. Landbrug & Fødevarer finder, at ovennævnte gruppes arbejde bør omfatte fremme af innovative metoder til at muliggøre anvendelsen af rest- og biprodukter, catering waste, mv. så langt oppe i værdikæden som muligt. Forudsat naturligvis, at det kan ske uden fare for fødevarer- eller fodersikkerheden. I den forbindelse bør der også identificeres eventuelle behov for regelændringer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt opbakning til at fortsætte opfølgningen på rådskonklusionerne fra 2016.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for at reducere fødevarer- og madaffald inklusiv madspild generelt – både af hensyn til miljøbeskyttelse, klimahensyn, ressourceproduktivitet og samfundsøkonomi. Regeringen støtter generelt et fortsat fokus i EU på indsatser i hele fødevarekæden.

Regeringen støtter Kommissionens handlingsplan om cirkulær økonomi, hvor det fremgår, at Kommissionen vil udarbejde en fælles EU metode til at måle madaffald inklusiv madspild i tæt samarbejde med medlemsstaterne og interessenter.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Sagen om rådskonklusionerne har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. juni 2016 forud for råds-møde (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016, jf. samlenotat oversendt den 7. juni 2016.

5. Kommissionens henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en global miljøpagt

KOM(2018) 138

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har den 19. marts 2018 fremlagt en henstilling om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en global miljøpagt. En lang række spørgsmål i forbindelse med en sådan pagt er stadig uafklarede. Der foregår stadig i New York drøftelser om ordlyd og proces for den FN-beslutning, der skal nedsætte en forhandlingsgruppe, der skal forhandle pagten. Der er også usikkerhed om, hvorvidt der vil blive tale om et juridisk bindende instrument, eller et instrument af mere politisk bindende karakter, og derfor om, hvilke artikler i Traktaten der skal gives mandat i forhold til. Sagen om bemyndigelse har ikke umiddelbart økonomiske eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2018) 138 af den 19. marts 2018 fremsendt henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en global miljøpagt. Henstillingen er oversendt til Rådet den 19. marts 2018 i en dansk sprogudgave.

Henstillingen er fremsat med hjemmel i artikel 218, stk. 3 og 4 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Rådets afgørelse forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Frankrig præsenterede i sommeren 2017 et initiativ om, at der i FN-regi indledes forhandlinger om etablering af en global miljøpagt. Initiativet blev derefter formelt præsenteret af Præsident Macron ved et særskilt møde i margenen af FN's generalforsamling i New York den 19. september 2017. Frankrig fulgte op gennem udarbejdelse af et resolutionsforslag om iværksættelse af forhandlingerne til vedtagelse af FN's Generalforsamling - delvis med bistand fra en "vennegruppe" bestående af omkring 20 lande. Der var dog ikke i første omgang blandt FN-landene tilstrækkelig opbakning til resolutionsforslaget, hvorfor der nu arbejdes på et revideret forslag til Generalforsamlingen. Denne gang deltager EU og medlemsstaterne formelt i udarbejdelse af forslaget gennem formelle procedurer. Det er dog endnu ikke i New York lykkedes at nå til enighed om et resolutionsforslag, og drøftelser med lande udenfor EU foregår stadig. Særligt vanskeligt er det at få tilslutning fra de afrikanske lande, USA og Rusland. Frankrig håber dog, at man kan nå frem til en endelig resolutionstekst i løbet af april 2018.

Formålet med henstillingen er, at Rådet giver Kommissionen bemyndigelse til at føre forhandlinger om en fremtidig globale pagt for miljø på vegne af EU. Henstillingen er fremsat i forventning om, at der vedtages en resolution om start på forhandlinger i løbet af foråret 2018. Der stadig er en del uafklarede spørgsmål i forbindelse med en sådan pagt, hvilket Kommissionen er opmærksom på. Der foregår stadig i New York drøftelser om ordlyd og proces for den FN-beslutning, der skal nedsætte en forhandlingsgruppe. Der er også usikkerhed om, hvorvidt der vil blive tale om et juridisk bindende instrument, som Frankrig har foreslået, eller et instrument af mere politisk bindende karakter. Det er desuden uklart, hvordan EU og medlemsstaterne skal samarbejde i forbindelse med eventuelle forhandlinger, hvilket spiller sammen med EU's status som observatør i FN's Generalforsamling, og at der er delt kompetence på miljøområdet.

Indholdet i en eventuel global pagt, som primært forventes at bestå af miljørelaterede principper, som allerede findes i eksisterende globale deklamationer eller internationale aftaler, herunder forsigtighedsprincippet og forurenere betaler princippet, forventes i et vist omfang at være omfattet af EU's

politikker og beføjelser, navnlig inden for miljøbeskyttelse. Det anføres i henstillingen, at i henhold til EU-retten ville forhandlingerne derfor ikke kunne føres uden EU's deltagelse.

I bilaget til henstillingen tilkendegiver Kommissionen, at den vil bestræbe sig på at sikre, at pagten:

- øger værdien og letter gennemførelsen af den eksisterende internationale miljølovgivning
- er i overensstemmelse med den relevante EU-lovgivning og med multilaterale aftaler, som EU er part i
- indeholder hensigtsmæssige bestemmelser med henblik på, at EU kan blive part til aftalen og deltage fuldt ud i alle de ordninger, der indføres med henblik på pagtens implementering.

Samt endelig, at Kommissionen sikrer, at forhandlingerne føres i samråd med et udvalg under Rådet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke haft dokumentet til udtalelse, da det anses for at være for tidligt.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant i forhold til henstillingen.

Gældende dansk ret

Ikke relevant i forhold til henstillingen.

Konsekvenser

En afgørelse om Rådets bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger har ikke umiddelbart lovgivningsmæssige konsekvenser. En afgørelse om Rådets bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger har ikke umiddelbart økonomiske konsekvenser.

En afgørelse om Rådets bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger har ikke umiddelbart konsekvenser for beskyttelsesniveau eller andet, men det er hensigten, at det konkrete indhold i en eventuel aftale vil øge beskyttelsesniveauet globalt.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU-Miljøspecialudvalget og der er indkommet følgende svar:

Landbrug & Fødevarer finder generelt arbejdet interessant, og vil gerne inddrages tættere i arbejdet. Landbrug & Fødevarer finder det samtidig vigtigt, at Folketinget også fremadrettet bliver inddraget, så der kan sikres klare, præcise og transparente mandater.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere medlemsstater finder, at sagen indeholder en række uklarheder, herunder spørgsmålet om juridisk basis og konkret samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne i kommende forhandlinger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for en global miljøpagt, idet man lægger vægt på, at en global miljøpagt øger værdien og letter gennemførelsen af den eksisterende internationale miljølovgivning, respekterer den relevante EU-lovgivning og multilaterale aftaler, som EU er part i samt anvender den praksis for samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne, der har udviklet sig for forhandlinger af internationale miljøaftaler.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.